

Artikeln är publicerad i *Socialistisk Debatt* (Malmö) nr 2/2007.

Marcus Jansson, Johannes Regell, Sahra Ahmed

Om konsekvent arbetarrörelsepolitik: Att gräva där man står – exemplet Västervik

År 2003, under årets första månader pågick vapenskramlet och förberedelserna inför USAs invasion av Irak för fullt. Även antikrigsrörelsen organiserade sig i form av demonstrationer i flera av världens länder. I Sverige samlades stora massor i breda protester i Stockholm och Göteborg. Men även ute i landet organiserades demonstrationer och möten. En av dessa landsorter var Västervik, en liten kommun med 36 tusen invånare varav 10 tusen är bosatta på landsbygden. I den jord som plöjdes upp med demonstrationer mot kriget såddes frön som skulle få fäste, gro och komma att växa under de kommande åren.

Demonstrationerna som anordnades mot kriget i Irak organiserades inte av politiska partier i Västervik. Det förekom ingen organisationsverksamhet från överlevande sektpartier från 1968 och av den historiska tradition av syndikalism, som gjort Västervik känt, fanns 2003 inte heller något kvar. Västervik hade endast ett Socialdemokratiskt parti och ett Vänsterparti, helt utan nämnvärd ungdomsverksamhet. Protesterna kom därför att organiseras av politiskt obundna men vänsterinriktade gymnasieelever tillsammans med Västerviks moské.

Ett flertal demonstrationer anordnades och förvånansvärt många slöt upp. Kontakter knöts mellan eleverna på Västerviks gymnasium och moskén, ett band som skulle komma att bestå under de kommande åren. Ur gymnasieelevernas antikrigsorganisation skulle ett flertal lösa elevnätverk uppstå i samband med att olika frågor kom att dyka upp.

Under våren 2003 gick kommunalarbetsförbundet ut i strejk för högre löner till sina medlemmar. Även detta kom att bli en fråga som gymnasieeleverna valde att ta ställning i. Den lösa sammanslutning som tidigare gått under namnet "Elever mot krig" återuppstod fast nu under namnet "Elevsammanslutningen-03".

Elevsammanslutningen-03 inledde sitt arbete till stöd för kommunalarbetarnas strejk genom att via affischering kalla till ett möte i ett klassrum.

Ett 30-tal elever närvarade på mötet som enligt *VästerviksTidningen* kom att utvecklas till ett "agitationsmöte som till största del kom att handla om politik". (VT 15/5-03). Elevsammanslutningen fastslog på sitt möte att en elevstrejk skulle hållas veckan efter samt att mötets deltagare skulle mobilisera och försöka få flera elever att delta i den planerade strejken. Det hela hade redan väckt stor uppmärksamhet och debatt i både moderata *VästerviksTidningen* och socialdemokratiska *Nyheter*.

Tisdagen den 20 maj-03 samlades ett hundratal elever utanför Västerviks gymnasium. Med stöd från ett 40-tal strejkande kommunalare gick de i en demonstration från gymnasiet mot kommunhuset. Flera plakater med slagord bars i tåget och i fronten bars en röd banderoll med texten "fullt stöd till kommunal".

Utanför kommunhuset hölls två tal av representanter från Elevsammanslutningen. Talen uttryckte stöd för kommunalarna samt fokuserades på att påvisa att bilden av Sverige som ett fattigt land inte var sann, samt att de nedskärningar som drabbat just kommunalarna, unga och gamla skett på grund av en politisk kursändring i landet sedan 1990-talet.

Gymnasiechefens försök att skrämja eleverna med hot om indragna stipendier och studiebidrag hjälpte föga, och skulle heller inte göra så i framtiden.

Parallellt med denna elevorganisering inleddes ett socialistiskt studiearbete genom ABF. En studiecirkel startades med hjälp av en lärare på skolan, och flera ungdomar ur elevrörelsens aktiva kärna började därmed studera Marx och arbetarrörelsens historia.

Bildningsarbetet i ABF kom snart att bli navet i Västerviksrörelsen, med teoretiska studier, politiska diskussion och planering av praktiskt politiskt arbete.

Elevnätverkets sista och mest framgångsrika konstellation bildades i november 2003 som en reaktion mot att Västerviks borgerliga majoritet beslutat att skolmaten på Västerviks gymnasium skulle avgiftsbeläggas. "Elever för skolmat" bildades och arbetet mot den planerade avgiftsbeläggningen inleddes med namninsamlingar bland Västerviksbor. Vad som var nytt jämfört med tidigare elevprotester var att studiearbetet som fortsatt genom ABF resulterat i bildandet av en politisk förening utanför elevnätverken. En handfull ungdomar hade bildat *Socialistiska Partiet* i Västervik och drev opinionsarbetet med insändare till de båda lokal-tidningarna. Innehållet i debattinläggen fortsatte motbevisa myten om välfärdsstatens ekonomiska kollaps samt peka på den omfördelning av resurser som skett från offentlig till privat sektor sedan 1990.

Socialisterna blev den drivande kraften i "Elever för skolmat" och organiserade en andra elevstrejk den 14 november-03. Likt strejken till stöd för kommunal i maj gick eleverna i en demonstration från gymnasiet till Västerviks centrum, denna gång uppgick antalet deltagare till över 300. Ett möte med tal anordnades utanför den lokal där kommunfullmäktiges sammanträden hölls efter vilket demonstrationen fortsatte till kommunhuset för att lämna in protestlistorna som samlat över 5000 namn på mindre än två veckor.

Polisen hade dagen innan demonstrationen ringt den ansvarige för tillståndet och meddelat att endast två elevrepresentanter fick gå in till barn- och utbildningskontoret. Det blev en förhållningsorder som eleverna kom att strunta i och efter att en av deltagarna ropat i megafon att "alla skall in", fylldes kommunhuset med elever samtidigt som de som inte fick plats där inne fortsatte ropa slagord på gatan utanför. Efter denna aktion kom protesterna mot matavgiften att ebba ut. En demonstration till anordnades tillsammans med LO-sektionen, men blev inte lika stor som den i november. "Elever för skolmat" samverkade även vid ytterligare ett tillfälle med LO-sektionen för att dela ut flygblad utanför ett kommunfullmäktigesammanträde.

Socialisterna försökte få tillstånd en bojkott av skolmaten men nådde ingen större effekt. Opinionsarbetet med insändare fortsatte fram till februari 2004 då protesterna och med dem "Elever för skolmat" lades ner. Eleverna vann dock ett matrum med mikrovågsugnar för dem som inte hade råd eller valde att inte betala avgiften.

Anledningen till att protesterna avtog berodde främst på det dråpslag som skulle komma att drabba arbetarklassen i Västervik under samma tid.

I januari-04 skrev Electrolux i sitt informationsblad QTEIM-Nytt: *"GRATTIS ALLA! Bra jobbat och en otroligt stark inställning under hela året. ... Sammantaget har det gett ett starkt årsresultat på hela 164 miljoner kronor"*.

En månad senare kom beskedet att hela Electrolux dammsugartillverkning skulle flyttas till Ungern. Socialisterna valde därmed helt enkelt att istället ägna sina krafter åt fabriksnedläggningen och övergav därmed skolmatsfrågan för en tid.

Arbetet kring fabriksnedläggningen kom att bli en milstolpe för Västerviksrörelsen då det innebar en första organisering utanför elevkretsarna. Trots att medelåldern var låg bland de aktiva (17-19 år) startade Socialisterna en fabrikstidning som döptes till "Lux-struten". Genom Lux-struten, som delades ut utanför fabriksgrindarna, visade ungdomarna sitt stöd för dammsugararbetarna. Socialisterna uppmanade arbetarna på Electrolux att ställa krav på

avgångsvederlag på minst tre årslöner samt argumenterade för att fackföreningsrörelsen var tvungen att verka för förbud av flytt mot vinstgående produktion till låglöneländer.

Men med det i Västervik berömda citatet: "... vi har ett åtagande mot våra kunder" (VT 27/2-04) motiverade Electroluxs verkstadsklubbs ordförande övertidsarbete trots att fabriken inom tio månader skulle vara stängd.

En demonstration mot nedläggningen skulle dock anordnas. Bakom den stod; Verkstadsklubben på Electrolux, LO-sektionen, SIF, CF och Ledarna. Tillsammans utgjorde dem de officiella arrangörerna, men allt mobiliserande och praktiskt arbete inför kom att göras och organiseras av socialisterna från Västerviks gymnasium.

Ett flygblad med krav på minst tre årslöner författades, men stöddes inte av demonstrationens officiella arrangörer då det ansågs för radikalt utan undertecknades därför istället av två privatpersoner med anknytning till arbetarrörelsen i Västervik. En av dessa var, Ove Gustavsson (som senare kom att ansluta sig till Socialisterna och väljas till ordförande i organisationen). Flygbladet trycktes av samme LO-sektionsordförande som inte vågat underteckna det och spreds sedan av gymnasieungdomarna i Västerviks arbetarområden.

Demonstrationen hölls lördagen den 22 mars-04. Trots regn och hård vind samlade den ca 3000 personer. I demonstrationens front gick lokala socialdemokratiska företrädare tillsammans med Erland Olausson (vice ordförande LO) och Stefan Löfvén (då vice ordförande i Metall). En bit bak i demonstrationen syntes en röd banderoll med vit text, "förbjud vinstgående företag att flytta!", buren av ungdomar ropandes slagord mot företagsflytt och för allas rätt till arbete.

Förutom det moderata kommunalrådet Harald Hjalmarsson, Löfvén och Olausson talade Elin Lönn och Johannes Regell (båda aktiva i elevnätverken och socialistföreningen).

Regell hade varit kontroversiell som talare och Electrolux-klubbens ordförande hade krävt att få läsa talet i förväg och efter detta krävt att kraven på förbud mot flytt av vinstgivande produktion samt kraven på tre årslöner till dammsugararbetarna skulle strykas.

En inofficiell överenskommelse mellan LO-sektionens ordförande och den kontroversielle 17-åringen gjordes som i korthet gick ut på att lura klubbordföranden på Electrolux att talet skulle censureras för att Regell sedan skulle bryta överenskommelsen på "eget ansvar". Därmed kunde talet hållas som planerat samtidigt som den konflikträdde LO-sektionsordföranden inte behövde riskera sina karriärmöjligheter.

Efter demonstrationen i mars skedde inga fler organiserade protester från fackligt håll mot nedläggningen. Den 26 maj skrev *VästerviksTidningen* på sin framsida: "Vilda protester på Electrolux". Arbetarna i fabriken maskade oorganiserat och tillverkningen sjönk rejält. Socialisterna författade då ett stöduttalande som skickades till *VästerviksTidningen*, men som aldrig publicerades. Socialisterna gav då själva ut sitt stöduttalande genom fabrikstidningen Lux-struten. I uttalandet uttrycktes stöd samtidigt som Socialisterna hävdade att maskningen måste organiseras och fortsätta för att uppnå vissa krav. "*Detta kan gälla allt från avgångsvederlag på flera årslöner till betald vidareutbildning etc. Tillsammans kan ni göra flytten till en dyr affär för familjen Wallenberg*". (Lux-struten, nr 3, juli 2004).

Då inga aktiva medlemmar från Socialisterna fanns på fabriken stannade det vid att uppmana till vidare protester, ett krav som inte hörsammades och arbetet återupptogs snart till det normala. Lux-struten utgavs totalt i sex nummer ända fram till stängningen vid årsskiftet till 2005.

Även om arbetet med de båda elevstrejkerna året innan i allra högsta grad varit klassmässiga kom nedläggningen av Electrolux att betraktas som "mer på riktigt" bland de unga socia-

listerna och arbetet mot nedläggningen kom att ge ett stort erkännande i Västerviks fackliga led och blev därmed som tidigare nämnts en tydlig milstolpe.

Under sommaren 2004 anslöt sig Ove Gustavsson (tidigare ordförande i LO-sektionen) till det av ungdomar dominerade lokalpartiet. Gustavsson kom snabbt att engagera sig i partiets opinionsarbete genom en stor mängd insändarskriveri i *VästerviksTidningen*. Gustavsson som varit fackligt och politiskt aktiv större delen av sitt liv ägnade sina inlägg till att dela ut ”ovett” till borgerliga såväl som socialdemokratiska företrädare i kommunen. Något som uppskattades av många av dennes generationskamrater i den äldre arbetarstammen.

I slutet av november-04 tipsades Socialisterna om att Sverigedemokraterna skulle hålla ett värvningsmöte för att förbereda sig inför valet 2006. På två dagar mobiliserades en demonstration som skulle samlas utanför Stadshotellet där Sverigedemokraterna planerade att hålla sitt möte. 70 ungdomar slöt upp, men Sverigedemokraterna syntes inte till. I efterhand framkom att de hade valt att flytta sitt möte till en annan lokal i rädsla för problem.

Demonstrationens innehåll fokuserades kring enhet i arbetarklassen mot fascism och rasism, samt försvar av välfärdsstaten och den fulla sysselsättningens politik. Demonstrationen kom att bli inledningen till Västervikssocialisternas antifascistiska arbete som sedan dess konsekvent knutits samman med just försvar av välfärdsstaten och allas rätt till arbete.

De tidiga månaderna år 2005 innebar ett samarbete med en lokal feministgrupp (även den bildad samtidigt som Socialisterna och sprungit ur samma elevgeneration) kring en ”ta natten tillbaka”-demonstration, mot våldtäkter och kvinnomisshandel. Inför årets första maj-firande hade Socialisterna kontaktat Västerviks arbetarkommun och LO-sektion med inbjudan till diskussion om enhetståg. En inbjudan som inte besvarades överhuvudtaget. På detta svarade Socialisterna med att gå ut i presskonferens tillsammans med feministgruppen Agera för att berätta att man bjudit in till enhet på arbetarrörelsens dag men att SAP och LO-sektionen valt att inte svara.

Socialisterna hade inte räknat med svar, man såg det snarare som ett sätt att synliggöra de motsättningar som finns inom arbetarrörelsen genom att bjuda in till enhet kring traditionella och klassmässiga krav så som; *allas rätt till arbete*, *försvar av välfärdsstaten* och *sex timmars arbetsdag*. Man resonerade i stil med; ”blir det enhet är det bra, blir det inte enhet är det också bra”. I det senare och aktuella fallet kom det i praktiken verka som att socialdemokratin var mot försvar av välfärdsstaten och allas rätt till arbete, det vill säga sina historiskt sett egna frågor. Första maj 2005 blev därmed en viktig händelse för Västerviks-rörelsen. Två år tidigare hade gymnasieeleverna organiserat ett eget tåg som endast samlade 65 personer. 2005 uppgick antalet till mer än det dubbla och det ”rödaste tåget”, som *VästerviksTidningen* kallade det (VT/5-05), blev större än SAPs tåg. Socialisterna som fann sitt stöd bland ungdomar och muslimska invandrare utmanade därmed den traditionella arbetarrörelsen i Västervik, något som inte skett sedan syndikalismens storhetstid under första halvan av 1900-talet.

2005 rann sedan vidare utan några nämnvärda mobiliseringar men desto mer tid lades på bildningsarbetet genom ABF. Två studiecirkel i veckan hölls nu för ungdomar, en i Västervik och en i grannkommunen Vimmerby, där en socialistförening också börjat formeras. Studiecirkelarbetet och partiaktiviteterna som sådana i Vimmerby hölls och organiserades av en av Socialisterna från Västervik, som varit med i den första studiecirkeln som startats två år tidigare. Han började helt enkelt åka till Vimmerby om söndagarna för att där hålla studiecirkel i LO-sektionens lokaler. En ABF-cirkel som under början av det kommande året skulle bli en av Sveriges mest kända studiecirkel.

Utöver studiecirkelarna anordnades genom ABF föreläsningar och debattkvällar om arbetarrörelsens historia, välfärdsstaten, företagsflytt med mera. Vissa träffar mer besökta andra mindre. Ett par år hade nu gått sedan elevstrejkerna på Västerviks gymnasium och precis som alla andra ungdomar slutade även Västervikssocialisterna och började kliva ut till antingen fortsatta studier, lönearbete eller arbetslöshet. Vissa flyttade för att aktivera sig politiskt på annat håll, andra stannade kvar. Av dem som valde att flytta fortsatte de flesta att vara distansmedlemmar i det lokalparti de varit med om att skapa. De som bodde kvar började arbeta fackligt, med fackliga studier, protestupprop samt att försöka organisera den döende LO-sektionen.

Nya kontakter kom att knytas, främst inom Skogs- och träfacket och Kommunal, men även i Handels, Byggnads och Metall.

Under hösten-05 kom det antifascistiska arbetet att återupptas då nynazister hade börjat försöka etablera sig i Västerviks kommun. Nazisternas verksamhet blev dock kortvarig. Nazisterna som var anslutna till NSF (Sveriges största nazistorganisation) genomförde några mindre flygbladsutdelningar och affischeringskampanjer.

Det dröjde inte särskilt länge innan de kom i konflikt med den lokala antifascistiska opinionen bland Västerviks ungdomar. Bråk uppstod i Västervik under några helger, och kulminerade i att en av nazisterna misshandlades brutalt. Händelsen skapade krigsrubriker i *Västervikstidningen* och Socialisterna pekades ut som ansvariga trots att inga av de inblandade vare sig var medlemmar eller hade andra kopplingar till socialistföreningen. Den 30 november 2005 organiserades en demonstration med liknande innehåll som den som genomförts vid Sverigedemokraternas etableringsförsök. Parollerna behandlade alltså vikten av enhet i arbetarrörelsen mot fascism och rasism samt ett sammanlänkande av antifascism med kritik av borgerligheten och dess klassamhälle.

Västervikstidningen rapporterade från demonstrationen, 1 december-05; ”För hundra år sedan agiterades det på gator och torg i Västervik. Nu agiteras det igen. Igår kväll genomfördes en demonstration i Västervik och deltagarantalet blev till och med större än vad arrangörerna hoppats på.”

Demonstrationen blev mycket riktigt lyckad, 200 personer slöt upp och tågade med facklor genom centrum. Det gångna året började lida mot sitt slut och 2006 första månader fortsatte Socialisterna att föra den lokala opinionsbildningen med insändare och debattartiklar i de lokala morgontidningarna.

En ABF-skola för fackligt aktiva startades upp med studier av politisk ekonomi och ideologi tillsammans med arbetshistoria, på betald arbetstid en dag i veckan. Den fortsatte hållas under de kommande två åren. Genom ABF-skolan fortsatte Socialisternas vandring från att endast vara en elevrörelse till facklig och politisk arbetarrörelse. Skogs- och träfacket kom att bli det fackförbund där Socialisterna först vann stöd.

En ny kull ungdomar på gymnasiet hade börjat organisera sig. Denna gång i en elevgrupp under namnet Röd Ungdom. Elevgruppen återupptog frågan om avgiftsfri skolmat som blev den huvudsakliga fråga man kom att ägna sig åt under den tid som gruppen existerade under vårterminen.

I början av mars månad startade även tre kvinnor från Socialisterna upp *Västerviks Kvinnoförening*. I samband med den internationella kvinnodagen arrangerade man en filmvisning på gymnasiet samt en diskussionsafton för att uppmärksamma gårdagens och dagens ojämlika livssituation för många kvinnor. Aftonen inleddes med att en av initiativtagarna talade kring temat ”*Alla partier är feminister – men varför får kvinnor det sämre?*”.

Dagarna efter den internationella kvinnodagen, närmare bestämt söndagen den 12:e mars, kom Socialisternas studiecirkel i Vimmerby att bli nationellt känd. Ett par minuter efter att aftonens studiecirkel dragits igång, med läsning av Ekdahl och Olssons bok *Klass i rörelse*, stormas lokalen av ett 10-tal maskerade nazister, beväpnade med batonger. I det slagsmål som uppstod slås hela LO-sektionens lokal i bitar och tre socialister skadas så pass att de förs med ambulans till sjukhus. Två nazister identifieras och döms 6 månader senare till 10 månaders fängelse var samt skadestånd.

Dagarna efter misshandeln samlade Socialisterna ihop den lokala arbetarrörelsen i Vimmerby för möte och planering av en manifestation mot högerextremismen och för försvar av de grundläggande demokratiska rättigheterna. Till de inledande mötena bjöds även de borgerliga partierna in, men endast Kd dök upp, vilka dock snart hoppade av med motiveringen ”att det blev för mycket arbetarrörelse av det hela”. Som arrangörer för den demonstration som kom att bli den största i den gamla marknadsbyn i mannaminne var förutom Socialisterna: LO, SAP, V, Arbetarlistan, Mp samt ABF. Enligt de lokala medierna deltog runt 750 Vimmerbybor i demonstrationen och det efterföljande torgmötet där det bjöds på musik och tal från arrangörerna. Även denna demonstration följde strategin att sammanlänka antifascismen med sociala krav på rätt till arbete och försvar av välfärden.

Det traditionsenliga firandet av arbetarnas egen högtidsdag hade det börjats planera inför redan innan det oväntade besöket den 12:e mars. Inbjudningar hade återigen skickats till SAP, Vänsterpartiet och LO för att organisera ett gemensamt firande, men avböjdes från alla tre.

Så även detta år kom Västerviks kommun med inte mer än 21 000 boende i centralorten att ha två förstamajtåg. Det socialistiska taget gick under parollerna; *för enhet mot fascism och rasism, 6 timmars arbetsdag samt mer pengar till det offentliga*. Arrangörer förutom Socialisterna var elevföreningen Röd Ungdom och *Västerviks kvinnoförening*. Manifestationen blev dock inte lika lyckad som året innan men ett 60-tal deltagare demonstrerade under de röda fanorna och i *VästerviksTidningen* (2/5-06) löd rubriken ”*Klassiska krav vid demonstration*”.

Höstens val till de demokratiska församlingarna började närma sig och torsdagen den 18 maj bjöd Socialisterna in de lokala medierna till presskonferens för att meddela att man ställer upp i höstens kommun- och landstingsval. Socialisterna presenterade en lista på 14 namn som mestadels bestod av ungdomar mellan 18 och 24 år, men även en och annan pensionär. Socialisternas vallöfte var enkelt; *att inte ge några löften förutom det enda man med säkerhet kunde hålla; att inte rösta för några nedskärningar av välfärden och det offentliga*. I Vimmerby ställde man inte upp med egen lista utan inledde ett valsamarbete med vänsterpartiet på vilkas lista man ställde upp med en kandidat.

Under de sista vårdagarna började det planeras för valkampanjen som skulle komma att uppta större delen av sommaren, vid sidan av lönearbetet.

Valkampanjen kom att bestå av tre flygblad som under tre perioder delades ut till så gott som samtliga hushåll i Vimmerby och Västerviks kommun. Sammanlagt delades det ut närmare 70 000 flygblad. De olika temana för flygbladen var: *Mot borgarna i riksdagen – för Socialisterna i Västervik och Vimmerby, Inga fler nedskärningar och För ett nytt arbetarparti*. Valmaterialet gick i korthet ut på att dels rent faktamässigt motbevisa den borgerliga myt som pumpats ut om välfärdsstatens ekonomiska kollaps och att landets löntagare har ”levt över sina tillgångar”. Dels uppmana till att rösta på den då sittande regeringen i riksdagsvalet trots det allmänna missnöje och ”det-spelar-ingen-roll-vad-man-röstar-på”-jargong som finns. Det sista flygbladet i kampanjen handlade om behovet av att *skapa ett nytt levande, demokratiskt och stridbart arbetarparti*.

Valrörelsen blev kännbar men det omfattande arbetet bar frukt och den 18 september valdes Tom Holmqvist och Johannes Regell (fjärde mest kryssad) in i Vimmerbys respektive Västerviks kommunfullmäktige. I Västervik gav 637 röster (2,8 %) nästan två mandat men blev i slutändan endast ett, trots fler röster än Miljöpartiet (som fick två mandat), vilket berodde på valkretssystemet.

Inför valet meddelade även Sverigedemokraterna att de skulle ställa upp i Västervik, men i kommunvalet fick de endast 139 röster. Att Sverigedemokraterna inte fick större genomslag i kommunen berodde förmodligen på Socialisternas verksamhet då SD i riksdagsvalet fick 478 röster från Västerviksdistriktet.

Det enda vallöfte man gav ämnade Socialisterna att hålla och det gick inte många dagar som medlemmar i kommunfullmäktige förrän krav på nedskärningar kom.

De som denna gång levt över sina tillgångar och som det nu skulle sparas på var de gamla i bruksorten Ankarsrum. I samband med en nybyggnation av ortens äldreboende ville man minska antalet särskilda boendeplatser med en tredjedel. Redan från början fanns ett stort motstånd bland orsbefolkningen mot nedskärningarna och över 800 orsbor hade skrivit på protestlistor som personal på äldreboendet hade samlat in. Även PRO Ankarsrum och den lokala samhällsföreningen krävde att platserna skulle få vara kvar. Socialisterna författade ett flygblad som delades ut inför det kommande fullmäktigemötet där man uppmanade folk att komma och närvara för att visa sitt stöd för ankarsrumsborna mot nedskärningarna. Manifestationen uppmärksammades av den lokala pressen men de borgerligas nedskärning röstades igenom och Socialisterna kunde inte göra annat än att reservera sig mot beslutet. *"Det är en bra kompromiss"*, kommenterade det Socialdemokratiska oppositionsrådet nedskärningen han precis röstat för, trots att han lovat ankarsrumsborna att inte göra det.

Parallellt med de politiska framgångarna under året intensifierade Socialisterna sitt fackliga arbete. Från de fackliga studiecirklar som organiserats i ABF utmynnade en kader för det ungdomsfackliga arbetet och under 2007 första månader bildas en ungdomskommitté inom LO-sektionen.

Men redan under slutet av 2006 tas initiativ från fackligt aktiva socialister tillsammans med LO-styrelsen att även i Västervik organisera en manifestation mot borgarnas försämringar av a-kassan. Flygblad trycktes upp och delades ut i Västerviks arbetarområden. Uppslutningen till manifestationen blev över förväntan och cirka 600 Västerviksbor tågade under LO:s röda fana.

Talade gjorde LO-sektionens ordförande, Arbetarkommunens ordförande samt en representant från Socialisterna som medlem i Handelsanställdas förbund. Under den fortsatta vintern och den närmande våren 2007 fortsatte Socialisterna konsekvent att rösta emot försämringar av välfärden. Socialisterna argumenterade för att man skulle underbalansera budgeten för att upprätthålla välfärden, med höguppläsning i fullmäktigesalen av de välskrivna sociala lagar som kommunen har att följa. Lagar som man genom den förda ekonomiska politiken de senaste femton till tjugo åren snarare satt i system att bryta.

Under det år som gått hade Socialisternas fackliga förankring stärkts betydligt och årets förstamajfirande såg för en stund ut att komma bli historiskt med ett parti till vänster om SAP i ett gemensamt tåg med LO.

Ungdomskommittén fick i uppdrag av LO-styrelsen att organisera ett enat förstamajfirande och två förslag arbetades fram. Det första, och som man helst såg, var ett enat tåg bakom LO:s fana, det vill säga utan politiska partier som arrangörer. Det andra var ett enat tåg fast med både SAP och Socialisterna som arrangörer utöver fackförbunden.

Efter turer fram och tillbaka och påhittade påstående från arbetarkommun om att LO-distriktet inte tillät Socialisterna att stå med som arrangörer, utan att endast SAP får stå jämte LO som arrangör, såg det ändå tillslut ut som om ett enat firande ska bli av. Flygblad och affischer trycktes upp och som arrangörer stod: LO, SAP, Socialisterna, Byggnads, Kommunal, IF Metall och Skogs- & träfacket.

Men när materialet väl var färdigtryckt och skulle delas ut stoppade SAP det enade arrangemanget. Nu kunde man absolut inte tänka sig att gå i samma tåg som Socialisterna, som man i ett uttalande i lokalpressen menade "inte var en del av arbetarrörelsen".

Detta fick Skogs & Träfacket, Tjustbygden sektion 1 med 400 medlemmar, att ilska till. Tillsammans med företrädare för Socialisterna gick Skogs & Trä ut i en gemensam presskonferens där man gav sitt stöd till Socialisterna och samtidigt tilldelade den traditionella arbetarrörelsen en känga; "*Det vore bättre att enas kring det vi har gemensamt, i stället för att splittras kring det vi inte har gemensamt*". (VästerviksTidningen 19 april 2007). Resultatet blev det största förstamajfirandet i Västervik på många år med två jämnstora tåg med sammanlagt över 300 deltagare.

Sommaren närmade sig och dagarna blev sakta men säkert ljusare. Det vanliga arbetet med bildning, insändare och närvaro på lokala marknader med bokbord, fika och flygblad fortlöpte fram till, och under de blöta sommarmånaderna.

När mörkret åter började svepa in över den kustnära staden, och ett år av borgerligt styre gjorde sig påmint, inleddes det fackliga arbetet med att organisera en manifestation mot regeringen och dess attacker mot fackföreningsrörelsen och den generella välfärden.

LO-sektionen och dess ungdomskommitté tog initiativ till ett "Sorgetåg för välfärden" som arrangerades i samband med riksdagens öppnande den 18 september. En vitmålat kista snickrades ihop med texten välfärdsstaten skriven på. Flygblad skrevs ihop och delades ut i vanlig ordning. De paroller som sorgetåget gick under var: *för en solidariskt finansierad välfärd, för 90 % i a-kassa och sjukförsäkring, ingen privatisering av välfärden, ingen utförsäljning av våra gemensamma egendomar och inga fler nedskärningar*.

Men denna afton hade man inte bara de ekonomiska och politiska makterna emot sig, utan även naturens. I ösregn marscherade ett 60-tal Västerviksbor mot den borgerliga regeringen och dess försämringar av välfärden till det korta torgmöte som utspelade sig.

Slutsatser

Efter ovan genomförda genomgång av aktiviteterna i Västervik från våren 2003 till ett år efter det borgerliga maktskiftet kan och måste framförallt ett faktum konstateras. Nämligen att, *om det är möjligt för en handfull gymnasieungdomar i Västervik att vinna inflytande i fackföreningar, organisera bildningsarbete i ABF samt nå framgångar i lokalval måste detta kunna göras var som helst!*

Frågan står inte mellan stad eller land, inte mellan norra eller södra Sverige och framförallt inte mellan den eller den organisationen. Istället står det och faller med vilka frågor man driver och framförallt hur dessa frågor drivs. Vad som gjort exemplet Västervik möjligt är framförallt två saker, som idag beklämmande ofta lyser med sin frånvaro i svensk vänster.

För det första, har all agitation och alla aktiviteter som Västervikssocialisterna fört och organiserat varit klassmässiga. Frågor som ofta gör sig populära i svensk vänster så som köns-, klimat-, sexualitets- och etnicitetsfrågor har tillsammans med tredjevärldensolidaritet i princip aldrig stått på dagordningen. Detta har varit en medveten strategi och fokus har istället riktats på frågor som den traditionella arbetarrörelsen inte längre driver eller slåss för. Arbetet

har strävat efter enhet i arbetarklassen oberoende av kön, sexualitet eller bakgrund genom försvar av rätten till arbete och trygghet genom välfärdsstaten.

För det andra, har Västerviks rörelsen alltid verkat principiellt och entydigt kring de frågor som man valt att driva, framförallt gällande välfärdsfrågan med motstånd mot nedskärningar. Det har gällt elevkamp mot avgiftsbeläggning av skolmat, nedskärningar av äldreboende och indragna lärartjänster. Ett förhållningssätt som resulterat i att det aldrig har rått någon tvekan om vilka som försvarar och vilka som skär ner. Ett entydigt och principiellt motstånd mot nedmonteringen av välfärdsstaten har varit förutsättningen för att vinna förtroende och därmed utmana och bryta sig in i den traditionella arbetarrörelsen.

Vi som författat denna artikel väljer att inte argumentera för dessa slutsatser kring riktlinjer här, då det inte är syftet med denna artikel och vi anser att exemplet Västervik i sig är argument nog. Särskilt i en tid då den traditionella arbetarrörelsen retirerar, den marginaliserade sektvästern marginaliseras än mer och nyfascismen vinner mark och bryter in i arbetarklassen i Sverige.

Kärnan i det budskap vi vill förmedla är att *en socialistisk arbetarrörelse endast kan formeras kring krav som faktiskt spelar roll för arbetarklassen* och därmed går att mobilisera klassen kring. Istället för att positionerna oss med radikala fraser har vi valt att vara principfasta där den traditionella arbetarrörelsen inte är det och därmed vunnit ett förtroende. Som tidigare nämnt spelar det inte någon roll vilken organisation man verkar genom. Det viktiga är vad som sker och hur det sker.

Vi hoppas med denna artikel att vi kanske lyckats inspirera några och kanske irritera andra.

Webbsida: www.nyttarbetarparti.se